
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۵۰۵

لفظ

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۵۰۵، «لغو» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «لغو» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «لغو» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۵۰۵
ریشه	لغو
تعداد تکرار	۱۱
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۵۲

فهرست مشتقات

۱. اللِّغْوُ (۱)	۳. اَلْغَوَا (۱)	۵. لِأَغْيَةٍ (۱)	۷. لَغَوُوا (۱)
۲. اللِّغْوِ (۱)	۴. بِاللِّغْوِ (۳)	۶. لَغَوُوا (۳)	

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اثم (۲)	۱۱. بین (۱)	۲۲. سلم (۲)	۲۳. غفر (۱)	۴۳. كفر (۳)
۲. اخذ (۴)	۱۲. ثلث (۱)	۲۳. سمع (۶)	۳۴. غلب (۱)	۴۴. كئس (۱)
۳. الله (۴)	۱۳. جهل (۱)	۲۴. شکر (۱)	۳۵. قرآن (۱)	۴۵. لعل (۲)
۴. اله (۴)	۱۴. حرر (۱)	۲۵. شهد (۱)	۳۶. قرء (۱)	۴۶. مرر (۲)
۵. اهل (۱)	۱۵. حفظ (۱)	۲۶. صوم (۱)	۳۷. قلب (۱)	۴۷. نزع (۱)
۶. اوی (۱)	۱۶. حلف (۱)	۲۷. طعم (۲)	۳۸. قول (۲)	۴۸. وجد (۱)
۷. ائی (۱)	۱۷. حلم (۱)	۲۸. عرض (۲)	۳۹. کذب (۱)	۴۹. وسط (۱)
۸. ابی (۱)	۱۸. رزق (۱)	۲۹. عشر (۱)	۴۰. کرم (۱)	۵۰. وله (۴)
۹. بغی (۱)	۱۹. رقب (۱)	۳۰. عشو (۱)	۴۱. کسب (۱)	۵۱. یمن (۵)
۱۰. بکر (۱)	۲۰. زور (۱)	۳۱. عقد (۱)	۴۲. کسو (۱)	۵۲. یوم (۱)
	۲۱. سکن (۱)	۳۲. عمل (۲)		

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۲۵} لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ
۲. {المائدة - ۸۹} لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَّدْتُمُ الْأَيْمَانَ فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسَاكِينَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
۳. {مريم - ۶۲} لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا
۴. {المؤمنون - ۳} وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ
۵. {الفرقان - ۷۲} وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا
۶. {القصص - ۵۵} وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ
۷. {فصلت - ۲۶} وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ
۸. {الطور - ۲۳} يَتَنَزَّعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيمٌ
۹. {الواقعة - ۲۵} لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيمًا
۱۰. {النبأ - ۳۵} لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدَابًا
۱۱. {الغاشية - ۱۱} لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِأَجْبة